

โครงการส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกชุมชน อนุรักษ์ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และบำรุงรักษาศิลปโบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์ ๓๐๐๐ ปี

๑. หลักการและเหตุผล

พิพิธภัณฑสถานยุคก่อนประวัติศาสตร์ วัดป่าพระสบาย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ขุดพบเมื่อปี ๒๕๔๐ ที่ตั้ง บ้านสายตรี ๗ (คุ่มบึงน้อย) หมู่ ๔ ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ จากการขุดค้นทางโบราณคดีเนินดินทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านบึงน้อย ได้พบชิ้นกิจกรรมการฝังศพเพียงชิ้นเดียว โดยไม่พบชิ้นการอยู่อาศัยของมนุษย์ซึ่งแสดงให้เห็นเราทราบได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวคงเป็นแหล่งฝังศพของชุมชนโบราณคดีบ้านบึงน้อยซึ่งเป็นชุมชนเกษตรกรรมขนาดเล็กสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย ถึงแม้จะไม่มีผลการกำหนดอายุด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ แต่จากลักษณะของโบราณวัตถุที่พบ เช่น การผลิตและใช้ภาชนะดินเผาแบบพิมายดำ อันเป็นภาชนะดินเผาสำคัญในสมัยเหล็กของดินแดนภาคอีสานตอนใต้ เช่น แหล่งโบราณคดีเนินอุโลก อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา แหล่งโบราณคดีบ้านส่วย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้นการใช้โลหะเหล็ก โลหะสัมฤทธิ์ และที่สำคัญ ยังมีการใช้เครื่องมือที่ทำจากโลหะผสมระหว่างสัมฤทธิ์และเหล็ก เช่น ใบหอก เป็นต้น ซึ่งเทคโนโลยีด้านโลหะดังกล่าว ก็มีรูปแบบและเทคนิคการผลิตคล้ายคลึงกับแหล่งโบราณคดีสมัยเหล็กที่สำคัญของประเทศไทย เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี แหล่งโบราณคดีบ้านดอนตาเพชร จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น นอกจากนี้ ลักษณะของโครงกระดูกมนุษย์ที่พบมีขนาดส่วนสูง โรคภัยไข้เจ็บ อายุ การตาย ประเพณีการฝังศพ ที่มีการอุทิศเครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องประดับเป็นจำนวนมาก ให้กับผู้ตายก็มีลักษณะเหมือนกับสมัยเหล็กโดยทั่วไปของดินแดนแถบภาคอีสาน ซึ่งมีอายุอยู่ในราว ๒,๕๐๐ – ๑,๕๐๐ ปีมาแล้ว

ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า แหล่งโบราณคดีบ้านบึงน้อย น่าจะมีอายุสมัยอยู่ในช่วงสมัยเหล็ก คือ ราว ๑,๕๐๐ – ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว และหลักฐานทางโบราณคดีที่พบมีลักษณะคล้ายคลึง ทั้งทางด้านรูปแบบ และเทคโนโลยีกับแหล่งโบราณคดีในสมัยเหล็กแห่งอื่น ๆ ในดินแดนภาคอีสาน ก็แสดงให้เห็นได้ว่าชุมชนโบราณ ที่บ้านบึงน้อยในสมัยนี้ มิได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่มีการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนโบราณสมัยเหล็ก ในดินแดนแถบนี้ทั้งใกล้และไกลอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม จากการขุดค้นทางโบราณคดี ไม่พบหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนได้ว่าก่อนและหลังสมัยเหล็กที่บ้านบึงน้อยมีชุมชนมนุษย์เข้ามาอยู่อาศัย ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าแหล่งโบราณคดีบ้านบึงน้อย น่าจะมีมนุษย์เข้ามาอยู่อาศัยตั้งชุมชนในสมัยเหล็กเพียงสมัยเดียว

จากข้อสรุปดังกล่าว ย่อมทำให้เราทราบได้ว่า มนุษย์สมัยเหล็กของดินแดนแถบภาคอีสานได้ตั้งชุมชนอาศัยอยู่โดยทั่วไปทั้งในส่วนที่ราบในแถบตอนกลางของภาคและดินแดนที่สูงในแถบเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของภาคอีสาน เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านบึงน้อย เป็นต้น แม้ในขณะนี้จะปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับชุมชนสมัยเหล็กในบริเวณแถบนี้ไม่มากนัก เหมือนกับทางตอนกลางของภาค แต่ถ้าทำการศึกษาสำรวจทางโบราณคดี ในเขตที่สูงทางตอนใต้เพิ่มเติม ก็อาจทราบได้ชัดว่าในพื้นที่แถบนี้มีพัฒนาการทางสังคมมนุษย์มาตั้งแต่ยุคสมัยใด และมีความหนาแน่นของชุมชนมากน้อยแค่ไหน เมื่อเทียบกับในพื้นที่อื่น อันจะนำไปสู่การเพิ่มความชัดเจนให้กับเรื่องราวในสมัยก่อนประวัติศาสตร์โดยรวมของภาคอีสานนั่นเอง (ที่มาข้อมูล : กลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ ๑๒ นครราชสีมา)

/เมื่อปี ๒๕๔๒...

เมื่อปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔ ชุมชนบ้านสายตรี ๗ (คุ้มบึงน้อย) ได้จัดประเพณีทำบุญอุทิศบุญกุศลให้กับดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ณ พิพิธภัณฑียุคก่อนประวัติศาสตร์ วัดป่าพระสบาย และได้ห่างหายไปเนิ่นนาน ณ ปัจจุบันชุมชนมีความต้องการที่จะสืบสาน อนุรักษ์ให้มีการจัดงานประเพณีนี้ขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อให้รุ่นลูกหลาน รุ่นหลัง จะได้มีคนสืบทอดประเพณีดั้งเดิม และเพื่อให้ชุมชนได้รับรู้เกี่ยวกับประวัติการก่อตั้งชุมชน ประวัติการขุดพบโบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์ ๓๐๐๐ ปีต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่ออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติการขุดพบชิ้นโบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์
๒. เพื่อการสืบสาน อนุรักษ์ วัฒนธรรม จารีตประเพณีการทำบุญอุทิศบุญกุศลให้กับดวงวิญญาณบรรพบุรุษยุคก่อนประวัติศาสตร์ ๓๐๐๐ ปี สร้างจิตสำนึกให้กับชุมชน และ ประชาชนทั่วไป
๓. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของชุมชน

๓. เป้าหมาย จำนวน ๑๐๐ ราย

๑. คณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานเทศบาล
๒. กำนันตำบลบึงเจริญ , ผู้ใหญ่บ้าน
๓. เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไป
๔. หน่วยงานภาคีเครือข่าย

๔. การดำเนินการ

๑. จัดเวทีประชุมสำรวจความต้องการชุมชน
๒. เสนอโครงการต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่ออนุมัติหลักการ
๓. จัดเวทีการประชุม ผู้นำ ท้องที่ ท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน และ ประชาชน การดำเนินกิจกรรม
๔. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ
๕. สรุปผลการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน มีนาคม ๒๕๖๕

๖. หน่วยงานที่บูรณาการร่วม

๑. เทศบาลตำบลบึงเจริญ
๒. หน่วยงานส่วนราชการในพื้นที่
๓. ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น ตำบลบึงเจริญ
๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๕. สำนักกองทุนวิจัยแห่งชาติ (วช.)

/สถานที่ดำเนินการ...

๗. สถานที่ดำเนินการ

พิพิธภัณฑสถานก่อนประวัติศาสตร์ วัดป่าพระสบาย หมู่ที่ ๔ ตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

๘. งบประมาณ

ตามบัญชีการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕
อนุมัติเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท (บัญชีแนบท้ายโครงการ)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ชุมชนได้รับความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติการขุดพบชิ้นโบราณวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์
และ สืบสานงานประเพณีการทำบุญอุทิศบุญกุศลให้กับดวงวิญญาณบรรพบุรุษยุคก่อนประวัติศาสตร์ ๓๐๐๐ ปี ที่ได้ถือ
ปฏิบัติกันมายาวนาน และ เป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของชุมชน

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

งานส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัด เทศบาลตำบลบึงเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

๑๑. ผู้เขียน/เสนอโครงการ

(ลงชื่อ)

(นางวนิดา พลอยยอด)

นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ

๑๒. ผู้รับรองโครงการ

ความเห็น

(ลงชื่อ)

(นางสาวณัฐธนิชา ปาसानะตัง)

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

๑๓. ผู้เห็นชอบโครงการ

ความเห็น

(ลงชื่อ) พันจ่าเอก

(อนุชา อารีรัมย์)

รองปลัดเทศบาล รักษาราชการ

ปลัดเทศบาลตำบลบึงเจริญ

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการ

ความเห็น

(ลงชื่อ)

(นางวิไลวรรณ นานรัมย์)

นายกเทศมนตรีตำบลบึงเจริญ